

ปัญหาหมอลพิษที่เกิดจากของเสียอันตรายจากโรงงานอุตสาหกรรมเป็นปัญหาสำคัญประการหนึ่งของประเทศ ซึ่งแนวทางด้านกฎหมายในการจัดการปัญหาหมอลพิษที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากลประกอบด้วยแนวทางสำคัญ 2 แนวทาง คือ การบังคับควบคุมโดยตรง และการประยุกต์ใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ โดยมาตรการทางกฎหมายที่ใช้ในการจัดการปัญหาหมอลพิษที่คิดจะต้องประกอบด้วยแนวทางทั้งสองประกอบกัน อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการประยุกต์ใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์เป็นเรื่องใหม่และได้รับการพัฒนาหลังแนวทางการบังคับควบคุมโดยตรง การวิจัยครั้งนี้จึงมุ่งที่จะศึกษาถึงสถานภาพของกฎหมายไทยในการนำเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์มาประยุกต์ใช้ในการจัดการของเสียอันตรายจากโรงงานอุตสาหกรรม

ผลจากการวิจัยพบว่ากฎหมายไทยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการของเสียอันตรายจากโรงงานอุตสาหกรรมอันประกอบด้วย พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 ได้มีแนวทางในการจัดการของเสียอันตรายจากโรงงานอุตสาหกรรมโดยมุ่งเน้นไปที่การบังคับควบคุมโดยตรง โดยไม่ให้ความสำคัญกับการนำเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์มาประยุกต์ใช้ร่วมกันแต่อย่างใด

ผู้วิจัยจึงเสนอแนะให้มีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย 2 ฉบับ คือ พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 ให้มีบทบัญญัติรองรับในการกำหนดมาตรการในการประยุกต์ใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ องค์กรที่ทำหน้าที่บริหารจัดการเงินที่ได้จากการจัดเก็บจากการประยุกต์ใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ และมาตรการในการลงโทษผู้ที่ฝ่าฝืน และกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม พ.ศ. 2545 ให้มีองค์กรระดับปฏิบัติที่สามารถรองรับภารกิจในการประยุกต์ใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์เพื่อการจัดการของเสียอันตรายจากโรงงานอุตสาหกรรม

The problems related to pollution arising from industrial waste have become an important issue in this country. The universally acceptable legal measures to address these problems are: (1) direct control and (2) the application of the economic instruments. However, sound legal measures in dealing with the problems of pollution should involve a combination of these two approaches. It has been said that the economic instruments was developed after the direct control. The purpose of this research is to study legal factors in applying the economic instruments for the disposal of polluted industrial waste.

The results of the research reveal that the laws involving in the disposal of industrial waste include the National Promotion and Conservation of Environment Act B.E. 2535, the Factory Act B.E. 2535, the Hazardous Objects Act B.E. and the Industrial Estate Authority of Thailand Act B.E. 2522. These Acts have emphasized the direct control of the disposal of industrial waste without placing any emphasis on the application of the economic instruments.

The author has recommended that two pieces of legislation need revisions. First, The Factory Act B.E 2535 should be amended to deal with the application of the economic instruments; there should be an agency that is responsible for the management of the revenues collected from the application of the economic instruments and the punishment of offenders who violate the law. Second, an agency should be created by the Ministerial Regulation of the Department of Factory, Ministry of Industry B.E. 2545 to be responsible for the functioning of the economic instruments for the disposal of polluted industrial waste.